

Subsidieregeling Cultuurhistorie Drenthe

Besluit van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 27 oktober 2020, kenmerk 4.3/2020002001, team Cultuur, Maatschappij en Vrijetijdseconomie, tot vaststelling van de Subsidieregeling Cultuurhistorie Drenthe

Gedeputeerde Staten van Drenthe;

gelet op de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017 en de Algemene wet bestuursrecht;

BESLUITEN:

de Subsidieregeling Cultuurhistorie Drenthe vast te stellen.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2021 en vervalt van rechtswege op 31 december 2024.

Gedeputeerde Staten voornoemd,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter
W.F. Brenkman MSc, secretaris

Uitgegeven: 2 november 2020

Subsidieregeling Cultuurhistorie Drenthe

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze subsidieregeling wordt verstaan onder:

- a. cultuurhistorische analyse: een beschrijving en waardering van de in een gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en de duiding van de betekenis van die waarden. Een cultuurhistorische analyse kan als onderlegger fungeren voor een ontwerp of voor ruimtelijke ontwerpprincipes dan wel een ruimtelijk kwaliteitskader;
- b. cultuurhistorische waarden: de positieve waardering van sporen, objecten, patronen en structuren die zichtbaar deel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling. In veel gevallen bepalen deze cultuurhistorische waarden de identiteit van een plek of gebied en bieden ze aanknopingspunten voor toekomstige ontwikkelingen (Memorie van toelichting bij artikel 3.1.6 Besluit Ruimtelijke Ordening);
- c. gebied: gebied of deel van een gebied of terrein dat genoemd wordt in de gebiedsbeschrijvingen in het Cultuurhistorisch Kompas Drenthe en/of de Omgevingsvisie Drenthe 2018, paragraaf Kernkwaliteit Cultuurhistorie;
- d. gebiedsvisie: ook wel een ontwikkelingsvisie genoemd: een verkenning van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van een locatie, terrein of deelgebied binnen een gemeente. Een gebiedsvisie kan uitgangspunten formuleren voor die ontwikkelingen en voor een later op te stellen bestemmings-/omgevingsplan;
- e. maatschappelijke opgaven: de grote onderwerpen die de hele maatschappij raken, waarvoor overheden de komende jaren aan de lat staan. Het gaat hierbij om de energietransitie, klimaatadaptatie, krimpogaven in stad en land en de omschakeling naar een duurzame landbouw;
- f. participatie: actieve betrokkenheid van burgers bij projecten in het kader van maatschappelijke opgaven. Hieronder vallen ook eigen initiatieven en projecten van belanghebbenden (in de zin van inwoners en omwonenden) die zich hebben verenigd;

- g. professional: persoon die op grond van opleiding en ervaring gekwalificeerd moet worden geacht een opdracht uit te voeren in het kader van een op grond van deze regeling gesubsidieerde activiteit;
- h. ruimtelijk kwaliteitskader: in een ruimtelijk kwaliteitskader worden de elementen vastgelegd die de bestaande en de gewenste ruimtelijke kwaliteit van een gebied bepalen; het legt de uitgangspunten vast voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en ontwerp;
- i. ruimtelijke ontwerpprincipes: beschrijving van uitgangspunten voor het ontwerp van een ruimtelijke opgave. Ruimtelijke ontwerpprincipes geven richting aan een ontwerpproces en bieden houvast bij beslissingen daarover. Ontwerpprincipes kunnen ook als kader worden vastgelegd.

Artikel 2 Doel

De subsidie heeft tot doel het ondersteunen en stimuleren van gemeenten, terreineigenaren en projectontwikkelaars bij het ontwikkelen van gebiedsvisies, ruimtelijke ontwerpprincipes of kwaliteitskaders gebaseerd op cultuurhistorische waarden. Daarnaast heeft de subsidie tot doel het ondersteunen en stimuleren van de inzet van cultuurhistorische analyse voor projecten op het gebied van maatschappelijke opgaven.

Artikel 3 Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden verleend voor:

- 1. de ontwikkeling van gebiedsvisies, ontwerpprincipes of kwaliteitskaders gebaseerd op cultuurhistorische waarden, als onderlegger of kader voor ingrijpende veranderingen in een gebied;
- 2. cultuurhistorische analyses en ontwerp op basis daarvan, voor projecten op het snijvlak van maatschappelijke opgaven en participatie.

Artikel 4 Doelgroep

Subsidie wordt verstrekt aan:

- a. initiatiefnemers van ruimtelijke transformatieprocessen. Dit kunnen zowel terreineigenaren en projectontwikkelaars zijn als gemeenten die een ontwikkelingsvisie voor een gebied of terrein binnen hun gemeente willen maken;
- b. initiatiefnemers van ruimtelijke projecten op het gebied van maatschappelijke opgaven. Hieronder kunnen worden verstaan:
 - bewonerscollectieven of coöperaties, mits deze een rechtspersoonlijkheid hebben;
 - begeleidende organisaties, mits deze een rechtspersoonlijkheid hebben.

Artikel 5 Aanvraag

Een aanvraag voor subsidie wordt schriftelijk en ondertekend ingediend met behulp van een door Ge-deputeerde Staten vastgesteld aanvraagformulier en de in het aanvraagformulier gevraagde bijlagen.

Artikel 6 Weigeringsgronden

Een subsidie wordt geweigerd indien:

- a. er sprake is van de ontwikkeling van algemene beleidsdocumenten, anders dan voor een specifiek gebied of terrein;
- b. er geen sprake is van ingrijpende voorgenomen veranderingen in het gebied of terrein;
- c. er in de plannen onvoldoende sprake is van een cultuurhistorische component;
- d. voor de doelgroep zoals genoemd in artikel 4 onder b, geen sprake is van participatie.

Artikel 7 Toetsingscriteria

Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende vereisten:

- 1. Het cultuurhistorisch onderzoek vindt plaats en/of wordt begeleid door professionals.
- 2. De subsidieaanvragen ingediend door de doelgroep zoals genoemd in artikel 4, onder a, worden getoetst op grond van het volgende aanvullende beoordelingscriterium: de provinciale beleidsmedewerker cultuurhistorie wordt door de initiatiefnemer betrokken bij de analyse- en visievorming en zal ook eigen kennis in kunnen brengen.

3. De subsidieaanvragen ingediend door de doelgroep zoals genoemd in artikel 4, onder b, worden getoetst op grond van de volgende aanvullende beoordelingscriteria:
 - a. er is sprake van een ruimtelijke uitwerking binnen een maatschappelijke opgave;
 - b. het is voor een initiatief dat voortkomt uit een collectief van bewoners of omwonenden of een coöperatie of een initiatief dat bewoners of omwonenden betreft in een participatie- of co-creatieproces.

Artikel 8 Subsidiabele kosten

Subsidiabele kosten zijn de voor het project noodzakelijke kosten die aantoonbaar rechtstreeks zijn toe te rekenen aan het uit te voeren project.

Artikel 9 Niet-subsidiabele kosten

De volgende kosten komen niet voor subsidie in aanmerking:

- a. structurele organisatiekosten van de aanvrager;
- b. kosten voor de voorbereiding en begeleiding, voor zover deze meer bedragen dan 15% van de totale subsidiabele kosten.

Artikel 10 Subsidiehoogte

1. De subsidie bedraagt ten hoogste 50% van de subsidiabele kosten tot een maximum van € 10.000,- - per aanvraag voor de doelgroep genoemd in artikel 4, onder a. Het maximum kan tot en met € 5.000,- worden verhoogd, indien er sprake is van een grote complexiteit van de opgave door de aanwezigheid van veel verschillende cultuurhistorische waarden en/of ingrijpende veranderingen in de ruimtelijke inrichting of bestemming.
2. De subsidie bedraagt ten hoogste 75% van de subsidiabele kosten tot een maximum van € 5.000,- - per aanvraag voor de doelgroep genoemd in artikel 4, onder b.
3. Indien er voor het project nog andere provinciale subsidies worden aangevraagd, mag de totale provinciale bijdrage niet meer dan 75% van de totale begroting bedragen.

Artikel 11 Verdeelsystematiek

1. Subsidie wordt verdeeld op volgorde van datum van binnenkomst van de subsidieaanvragen.
2. Voor zover door verstrekking van subsidie voor aanvragen, die op dezelfde dag zijn ontvangen, het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de onderlinge rangschikking van die aanvragen vastgesteld door middel van loting.

Artikel 12 Staatssteun

De subsidie wordt slechts verleend met inachtneming van de Europese regels inzake staatssteun.

Artikel 13 Openstelling en subsidieplafond

Gedeputeerde Staten stellen per openstellingsbesluit vast:

- a. één of meerdere subsidieplafonds;
- b. per plafond een periode waarbinnen een aanvraag om subsidie moet zijn ontvangen.

Artikel 14 Inwerkingtreding en horizonbepaling

Deze subsidieregeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2021 en vervalt van rechtswege op 31 december 2024.

Toelichting

Artikel 2

De provincie Drenthe wil met deze subsidieregeling meerdere zaken stimuleren.

Ten eerste de kwaliteit van ruimtelijke planvorming en ontwerp. Daarbij vindt de provincie het belangrijk dat de rijke cultuurhistorie van Drenthe – en de kennis die hierover beschikbaar is bij de provincie – vaker als instrument wordt ingezet.

Ten tweede wil de provincie Drenthe burgerparticipatie stimuleren bij de ruimtelijke uitwerking van initiatieven op het gebied van maatschappelijke opgaven; ook hierbij wordt de inzet van cultuurhistorische kennis gestimuleerd.

Artikel 3

Een activiteit genoemd onder 1 kan bijvoorbeeld het volgende zijn: een gemeente of particuliere eigenaar is in het bezit van een terrein dat genoemd wordt in het Cultuurhistorisch Kompas Drenthe en/of de Omgevingsvisie Drenthe 2018, paragraaf Kernkwaliteit Cultuurhistorie. De gebouwen in dit gebied zijn niet langer in gebruik of de inrichting van het terrein is niet langer optimaal voor de functie die het heeft. Kortom, het gebied moet veranderd worden. De eigenaar wil hiervoor plannen ontwikkelen die de cultuurhistorische waarde van het gebied respecteren en gebruiken. Het ontwikkelen van deze plannen is een subsidiabele activiteit zoals bedoeld in deze regeling.

Bij een activiteit genoemd onder 2 kan bijvoorbeeld aan het volgende gedacht worden: een bewonersorganisatie van een gebied dat genoemd wordt in het Cultuurhistorisch Kompas Drenthe en/of de Omgevingsvisie Drenthe 2018, paragraaf Kernkwaliteit Cultuurhistorie wil zich inzetten voor een maatschappelijke opgave, bijvoorbeeld het aanleggen van een zonneweide of het plaatsen van een windmolen. Zij willen dit realiseren met respect voor en gebruikmakend van de cultuurhistorische waarden van hun gebied. Hiervoor moeten zij onderzoek doen en een ontwerpplan opstellen; dit zijn subsidiabele activiteiten zoals bedoeld in deze regeling.

Artikel 6

Met de weigeringsgrond onder a wordt bijvoorbeeld bedoeld dat een gemeente deze subsidieregeling niet mag aanwenden voor een omgevingsvisie voor haar hele grondgebied. Het moet echt gaan om een specifiek gebied of terrein.

Dit gebied of terrein moet het onderwerp zijn van ingrijpende veranderingen, zoals genoemd onder b. Dit kan bijvoorbeeld de sloop of verbouw van beeldbepalende panden of de herinrichting van een landschap met grote cultuurhistorische waarde zijn.

Enkel restauratie en herbestemming van gebouwen is bijvoorbeeld niet voldoende ingrijpend. De voorgenomen veranderingen moeten betrekking hebben op het terrein; er moet in ieder geval sprake zijn van herinrichting van het terrein.

Artikel 10

Bij het artikel 'subsidiehoogte' wordt gesproken over grote complexiteit van sommige opgaven, die bij uitzondering kan leiden tot een extra hoge subsidie van € 15.000,--.

Deze grote complexiteit kan eruit bestaan dat in een gebied veel verschillende cultuurhistorische waarden bestaan, bijvoorbeeld uit verschillende tijdsvakken of van zeer uiteenlopende aard, die bewaard moeten blijven. De complexiteit kan ook bestaan uit de aard van de ingrepen, bijvoorbeeld wanneer de ruimtelijke inrichting of bestemming van een gebied zeer ingrijpend veranderd moet worden. Of er sprake is van een dergelijke grote complexiteit wordt beoordeeld door de provinciale beleidsadviseurs op het gebied van cultuurhistorie.